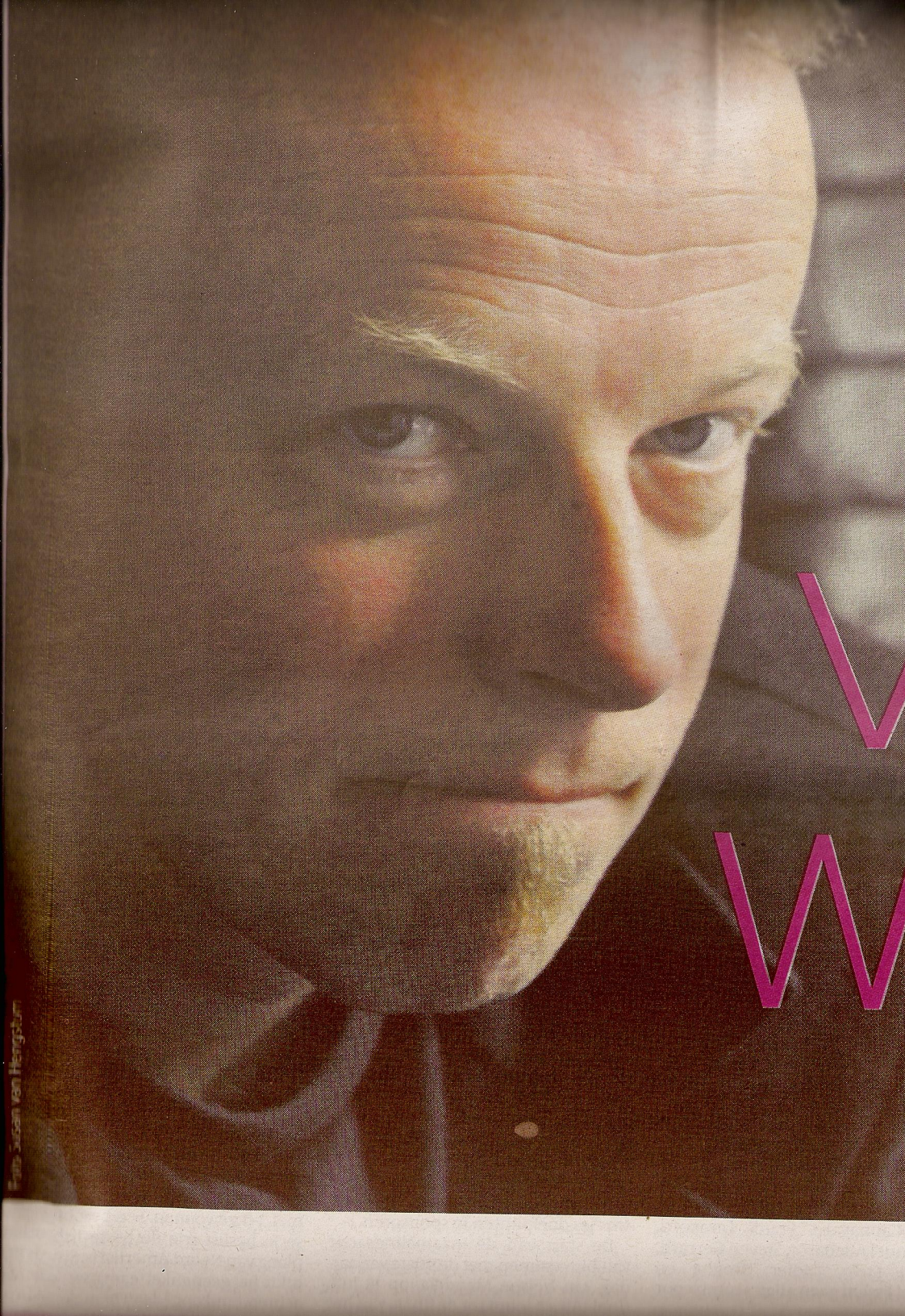

HET

Maarten Keulemans beschrijft

EINDE

vijftig keer de apocalyps.

VAN DE

Niet bedoeld voor tere zieltjes

WERELD

Sommige mensen worden depressief van de gedachte. Maar het staat vast: er komt een dag dat de aarde ophoudt te bestaan. Maarten Keulemans schetste 50 mogelijke scenario's.

Door Claudia Jong
Leiden

Het begon een jaar of acht geleden, toen wetenschapsjournalist Maarten Keulemans horrorverhalen uit de wetenschap ging verzamelen voor zijn Engelstalige website *Exitmundi.nl*. Hij vond het interessant om rampscenario's te onderzoeken op hun waarschijnlijkheid en hij vond het leuk om ze op te schrijven in eenvoudige taal, om ingewikkelde wetenschappelijke materie begrijpelijk te maken voor leken. Bovendien werkte het verzamelen van die verhalen relativerend: 'Je dagelijkse besommeringen zijn heel klein vergeleken bij een reusachtige meteoriet die inslaat'. Datzelfde relativiserende effect heeft *Exit Mundi* ook op de lezer. Tijdens het lezen van de meest verschrikkelijke scenario's, die Keulemans filmisch beschrijft, realiseer je je dat wij mensen - ten onrechte - denken dat we belangrijk zijn en

'Mensen hebben de pech zich ervan bewust te zijn dat ze op een dag doodgaan'

alles onder controle hebben. We zijn niet belangrijk, sterker nog: we zijn tamelijk onbelangrijk in de geschiedenis van het heelal en de aarde, waar in miljarden jaren allerlei dingen zijn gebeurd zonder dat wij erbij waren. Maar goed, we zijn er nu, en we zijn vreselijk bang dat we er op een dag niet meer zullen zijn. Keulemans: 'Mensen hebben de pech zich ervan bewust te zijn dat ze op een dag doodgaan. Dieren hebben daar geen last van.'

Eigenlijk hebben we dubbel pech, want wij mensen hebben de wetenschap uitgevonden. Die heeft ons veel moois opgeleverd, maar de vooruitgang levert ook bijeffecten op die voor grote problemen kunnen zorgen. Een aantal van die bijeffecten is

bekend terrein voor de gemiddelde krantenlezer: kernwapens, ziektes die zich sneller verspreiden doordat we mobieler zijn geworden, de opwarming van de aarde. Een ander - minder bekend - mogelijk bijeffect dat door Keulemans wordt beschreven: de robotmens. Vandaag de dag stoppen we ons lijf vol met kunstmatige spullen zoals kunstheupen, pacemakers en borstimplantaten, alsof het de gewoonste zaak van de wereld is, en in de toekomst zullen er waarschijnlijk ook implantaten in onze hersenen worden geplaatst. Dat kan uiteindelijk leiden tot de crème de la crème onder de implantaten: een computerbrein, al dan niet van buitenaf bestuurbaar. En wat te denken van het superonkruid: genetisch gemanipuleerde gewassen die zo sterk zijn dat ze alles overwoekeren, zoals 'supergraan' dat overal groeit. Graan, overal graan, naast wegen, op het strand, in je achtertuin. Een prachtig beeld, maar een ramp voor de wereld.

Hoe ver de wetenschap ook is, de natuur is ons vaak de baas. Als het gaat over lawines, vulkaanuitbarstingen, orkanen en tsunami's staan we toch een beetje beteuterd te kijken. Om over ijs tijden en reuzenmeteorieten nog maar te zwijgen. Het is moeilijk je voor te stellen hoe dit soort natuurverschijnselen 'voelen' als je ze nog nooit hebt meegemaakt. Een tsunami beschrijft Keulemans als volgt: 'Een klont water van één bij één meter heeft de kracht van een auto die met 80 tot 85 kilometer op je afkomt. Een tsunami op je dak krijgen is dus zo iets als aangereden worden door een compleet wagenpark.'

Nadeel van boeken als die van Keulemans is dat je er bang van kunt worden. Zeker omdat het gaat over dingen die echt kunnen gebeuren, of in het verleden al gebeurd zijn. De schrijver krijgt veel reacties op zijn website en soms moet hij mensen geruststellen. Zo was er een Amerikaanse vrouw die niet meer naar de Canarische eilanden durfde, omdat ze bang was voor een vulkaanuitbarsting op het eiland La Palma, niet alle

ellende van dien. Nadat Keulemans haar een e-mail had gestuurd waarin hij uitlegde dat het allemaal zo'n vaart niet liep, is ze toch op vakantie gegaan. Keulemans' website over het einde van de wereld wordt al jarenlang druk bezocht. Behalve e-mails van bange of boze websitebezoekers, komen er veel positieve reacties binnen. Van dankbare lezers, die juist zijn gerustgesteld doordat Keulemans een paar fabels ontkracht. Aan de uiteenlopende reacties, waarvan een aantal is opgenomen in het boek, kun je zien dat het onderwerp een gevoelige snaar raakt.

Maar waar komt die hang naar het lugubere vandaan? Waarom willen we rampscenario's lezen over het einde van de wereld, over de apocalyps? Keulemans: 'Mensen hebben de behoefte om een einde der tijden te zien'. In zekere zin is het geruststellend, dat wat een begin heeft ook een einde kent. Dat is onze basiservaring

'Dagelijkse besommeringen zijn heel klein vergeleken bij een inslaande meteoriet'

met de natuur. En het is niet alleen maar luguber. Volgens Keulemans is het einde van de wereld iets waar je vrolijk van kunt worden: 'Mijn boek is een beetje zoals een griezelfilm, waar je voor je plezier naartoe gaat: het is eng, maar ook om te lachen'. Daarin verschillen wij mensen gelukkig ook van dieren: dat we kunnen lachen om de dood.

Exit Mundi is met veel humor geschreven, als je het boek in de trein leest zullen medereizigers je regelmatig hardop horen lachen. Weten zij veel dat het over het einde van de wereld gaat.

Maarten Keulemans, *Exit Mundi*, het einde van de wereld. De 50 beste scenario's, Uitgeverij A.W. Bruna, 16,95 euro.

DAGELIJKSE PORTIE TIPS

HINKELLEN Veilig de straat op

Rolschaatsen onder, bal onder de arm, stoepkrijt in de zak en springtouw in de hand: vandaag is het Nationale Straatspeeldag. Straten worden afgesloten voor verkeer, zodat hinkelende kinderen niet het gevaar lopen een *road pizza* te worden. Het wat obligate thema dit jaar: 'Ruimte voor kinderen'. Info op www.3vo.nl.

LEZEN Roddels over een acterende dwerg

Na onder anderen Lady Di en de Beckhams stortte beroepsrat Andrew Morton zich op het schrijven van een biografie over Tom Cruise. In januari wakte de Engelse editie van *Tom Cruise, een ongeautoriseerde biografie* de woede op van de dwergacteur. Nu is de smeugheid er ook in het Nederlands. Uitgeverij Trademark, 16,95 euro.

KIJKEN Heen en weer

Vierenhalf uur impressies van Nederlandse veerponen. Dat klinkt ongeveer net zo saai als een potje dammen met Ernst Hirsch Ballin. En toch, de dubbel dvd *Pontje doen* bezorgde menigeen een brok in de keel bij de première, zeggen de makers. Typisch Hollandse tafelen, vergezeld van het commentaar van Thom Hoffman. Erg rustgevend. www.pontjedo.nl

IMPORTEREN Peruaanse honden, Javaanse katten

'Ervaringsdeskundige' Betty Mercey - kennelijk grostiert ze in geïmporteerde dieren - schreef *Allochtone Viervoeters*, een boek vol tips en adviezen waar je op moet letten wanneer je een hond of kat wil adopteren uit het buitenland. Het medische deel is van Peter de Lint, dierenarts te Spanje. <http://boeken.dierenzaken.net>.

BELEVEN Van een held en zijn auto

Na Leiden en Ermelo is zaterdagmiddag Haarlem aan de beurt om de *Knight Rider Meeting* te hosten. De Nederlandse *Knight Rider* fans komen dan bij elkaar om een dag uit de jaren tachtig te herbeleven. Er zijn K.I.T.T. replica's te zien, met rood looplicht op de neus en gadgets in het dashboard. Smullen, daar aan de Waarderweg 31.

